

Vi kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr 1

Läs i detta nummer:

- ★ Inför 1956
- ★ Uppfostran i frihet eller slapphet
- ★ Barn — böcker — leksaker
- ★ De första i Europa som tillkämpade sig rösträtt
- ★ Att mötas på högsta nivå
- ★ Efter Mödrarnas Världskongress
- ★ Hög barnbidragen!
- ★ KDVs budskap vid 10-årsdagen
- ★ Barnsida, novell, dikter, bokanmälan m. m.

- ★ OMSLAGSBILDEN:
Originell nyårshälsning

Årg. 8 - 1956 - 50 öre

Inför 1956

Först vill jag säga att jag gläds över 1955. Den övertygelse om möjligheten och nödvändigheten av att undvika krig som nu bärs upp av världsoptionen har inte funnits på tio år. I november 1945 då Kvinnornas Demokratiska Världsförbund grundades i Paris och då vi lovade att "kämpa utan återvändo för en varaktig fred" då kände världen på samma sätt som nu. Under det kalla krigets år har fredsarbetarna ånyo byggt upp denna världsomfattande folkvilja för fred. I år ser vi den klart.

Det har varit ett underbart år. Tänk på mötet mellan de fyra stora — ett steg mot förverkligande av FN-stadgans ord om att "öva fördragsamhet och leva i fred med varandra som goda grannar". Och tänk på atomkonferensen i Genève — framtidens port öppnades på glänt för oss. Och tänk

även på utrikesministermötet — ingenting blev avgjort, nej, men ingen drömmer för den skull om krig. Inte ens USA:s press tror längre på möjligheten av militära lösningar av problemen, styrkans politik lider nederlag.

Utgångsläget för 1956 är gott. Men det finns många faror, krigets krafter är helt visst desperata. Den yttersta vaksamhet är av nöden från deras sida som kämpar för den enda utvecklingslinje som finns — den varaktiga fredens linje. Det behövs ett enigt samarbete mellan fredens krafter i alla länder så att en klarsynt och lyhörd världsoption skapas. En opinion som kräver nedrustning och förbud mot massförstörelsevapen, ökade förbindelser mellan alla länder, fredliga lösningar av alla svåra stridsfrågor.

Alltså måste vi förhandla och förhandla, det är lösenordet för 1956. Att vi nu får 16 nya stater till FN blir en fin nyårspresent. Kanske skall 1956 se Folkrepubliken Kina i FN. Detta nya år börjar med stora möjligheter. Vi alla måste hjälpas åt att förverkliga dem.

Andrea Andreen.

Ur en nyutkommen diktsamling av

TURE ERIKSSON

Sliperskan

*Ur en dag som liknat ett skruvstäd
vred tankarna sig loss
och fann att parkens kastanjer
bränt upp sina vita bloss.*

*Hon synade hastigt naglarna,
en skvallrande oljerand,
och näthinnan såg väl ännu
ett gnistregn ur smärgelsand.*

*När de svarta svalorna
klöv försilvrad luft
fick klokheten en skugga
av irrande oförnuft.*

*Så kom då äntligen vagnen
på sina glattslitna spår
men länge dröjde känslan
av en förskingrad vår.*

Höstnatt

*Nu trängs vi på de våta trottoarerna.
Septembers spröda dagar är förbi.
Staden har en tyngre melodi
och rytmen hugger
hårt och stötigt som en palkran.*

*Ljuset flyter feberött i dimman
från skylten över en metallfabrik.
Nyss mötte jag en mask av kosmetik.
Hon höll munnen slutet,
sminkad i en frusen, violett nyans.*

*Alléerna av utsträckt lyktsken
skälver över mörknat vatten.
Ut på bron i storstadsnatten
ur södertunnelns råa strupe
rosslar ett försenat tåg.*

SKV-ordelningen i Bromma har i enlighet med det upprop som utsändes från Mödrarnas Världskongress i Lausanne i somras tagit upp till diskussion frågan om barnens och ungdomens uppfostran, hur hemmet, föräldrarna, skolan, över huvud taget samhället påverkar dem under uppväxtåren.

Som inledning till debatten höll dr Margit Krantz en kort föreläsning om barnet i förskoleåldern och gav några exempel på frågeställningar som kunde tjäna som underlag för meningsutbyte.

Redan första kvällen blev vår diskussion så omfattande och behandlade så många intressanta och viktiga frågor att jag endast kan återge en del av dem här, säger hon.

MARGIT KRANTZ:

UPPFOSTRAN

I FRIHET ELLER SLAPPHET?

Det undras ofta hur det kommer sig att många av vår tids ungdomar tycks sakna politisk och social medvetenhet. Det påstås att de flesta ungdomar inget vet och inget vill veta om den svenska arbetarklassens hårda kamp för fred, frihet och en rättvisare ordning. De förstår inte att den kampen inte är slut utan måste fortsättas. De står likgiltiga och i en del fall närmast fientliga till sin egen klass historia och mål.

Detta gäller inte så sällan även ungdomar vars föräldrar aktivt deltar i den progressiva rörelsen. Arbetarbarn, som genom ekonomiska uppoffringar från föräldrarna eller på egen hand kämpat sig fram till en akademisk skolning återfinns alltför

sällan bland dem som arbetar för en demokratisering av utbildningen. Mycket ofta är det just dessa som säger att för den som verkligen vill finns det alltid möjlighet att studera.

Det är ett känt faktum att det är svårt att samla ungdom till ett möte med rent politiskt eller kulturellt innehåll. Arrangörerna måste alltid räkna med att kombinera ihop det med s. k. lättare underhållning och dans för att få tag i den unga publik som man vill nå.

Kan vi slå oss till ro med att vända all vår kritik över dessa fenomen mot skolan, samhället, olämplig film och litteratur? Har inte vi vuxna också ett individuellt och personligt

Ingen av oss önskar den tid tillbaka då det ansågs naturligt att "storasyster" ständigt skulle bära ansvar för de mindre och få hela sin rörelsefrihet hämmad. Men sammanhållningen mellan syskonen och de större ömbet för de mindre är berikande för barnens känsloliv.

ansvar för vad som händer? Jo visst, vi får aldrig stanna i passivitet. Vi progressiva måste enigt slå tillbaka det som har dåligt inflytande på våra barn och hjälpa dem på spår till det som är värdefullt och som kan entusiasmera dem.

Det klagas ofta över att våra ungar är **destruktiva**, att de saknar respekt och känsla för det som de vuxna med stor möda byggt upp. Är det meningen att barn ska få göra precis som de vill, och kan det ge dem "hämnningar" om man ingriper hinderande? Kan man inte **kräva** något av barnen, och när ska man börja med det?

Den yrkesarbetande modern blir allt vanligare. Hon ska inte bara skö-

ta sitt jobb och bidra till familjens uppehälle. Hon ska också sköta hemmet — alltför ofta helt utan insats från någon av de övriga familjemedlemmarna. Hon ska städa och vara passopp för hela familjen. **Håller det inte på att bli de yrkesarbetande kvinnorna som får sitta hårdast emellan?** Enligt min mening vinner man inget på att låta barnen helt slippa utföra småsysslor i hemmet. Man ska inte tro att de sedan plötsligt i tonåren spontant börjar hjälpa till. Barnen måste redan från första stund uppleva hemmet som ett kollektiv, där var och en har sina uppgifter och där alla sysslor är viktiga. Många mammor tycker att det är enbart besvärligt när barnen vill hjälpa till. Det går mycket fortare att göra det själv och det blir bättre gjort. Men så får man inte tänka. Barnen måste från början få vara med, diska och slaska, baka och mjöla ner.

Vi måste pruta av en del på att våra hem ska vara finputsade och perfekt prydliga. Det håller på att ta loven av både mammorna, barnen och trivseln. Låt bli att ständigt springa och plocka upp! Låt det vara lite dammigt och stökigt ibland och låt ungarna få ha kul med sina leksaker och sina kamrater! Låt hemmet även få vara **deras** hem, inte bara ett uppvisningshem för våra bekanta. De vackra bilderna av smakfullt inredda hem i våra veckotidningar är på ett sätt bra, men ack så sterila! Allting står på parad och det finns sällan en sak som visar att det pågår någon sorts aktivitet i hemmen. De är sterila som mötelutställningar. Så ska inte ett riktigt hem se ut. Risken är stor att riktligt folk, som ser dessa bilder, tror att detta också är vardagens ideal!

Fri uppfostran är något som alltför många missförstått. Frihet i uppfostran är inte detsamma som **slapphet**. Visst har vi rätt att kräva något av barnen. Visst har vi skyldighet att hindra dem från att förstöra och lära dem akta och ta vara på det som finns i hemmet. Självklart måste man veta att skilja på det som är viktiga och oviktiga saker. Det kan inte hjälpas att vår 3-åring råkar slå sönder några delar av vårt köksporslin. I varje fall är det inget att röra upp himmel och jord för. Men vi har böcker, kanske en dyrbar radio eller annat som vi är rädda om. Då måste vi också lära barnen att det finns saker som man måste

Den 9 december fyllde Dolores Ibarruri 60 år. I år blir det 20 år sedan hennes namn började bli känt över hela världen: Dolores Ibarruri — *La Pasionaria*. För alla de som med varje fiber i sin varelse följde den spanska republikens kamp i de bittra åren 1936—38, då Spaniens folk fick utstå fascisternas generalprov inför det andra världskriget — för alla dem blev "*La Pasionaria*" symbolen för sitt folk, dess okuvliga frihetsbegär och dess hjältemod i kampen för rätt och sanning.

I sitt eget land var hon redan dessförinnan känd och älskad av alla dem som satsade på en ljusare framtid. Hon, gruvarbetarhustrun och parlamentsledamoten, som inte bara kunde tala men också **handla**. Hennes kamp för det arbetande fol-

Dolores Ibarruri

60 år

låta bli eller vara försiktig med. Ju färre förbuden är, ju bättre.

Barn ska också lära sig att städa efter sig, hänga upp sina kläder, hjälpa till i köket, gå ärenden — och det även utan mutor. Med fri uppfostran — åtminstone så som jag uppfattar den — avses snarare **demokratisk** uppfostran. Barn ska ha rättighet att yttra sig och att kritisera oss vuxna. Vi ska redan tidigt öppet tala med dem om vad som händer och sker, låta dem höra på de vuxnas samtal och gärna göra sina små inpass. Man ska besvara deras frågor sanningsenligt och ta sig tid att så enkelt som möjligt förklara för dem t. ex. de aktuella händelser vi föräldrar diskuterar i deras närvaro. Man ska inte underskatta barns förmåga att förstå och inte avfärda dem med att "det där begriper du inte än". Detta är demokratisk uppfostran: att låta barnen få ta del av våra åsikter, vårt arbete och låta dem känna att deras insats betyder mycket i hemmet och i framtiden.

Margit Krantz.

kets intressen hade fört henne själv innanför fängelsemurarna — när hon som nybliven parlamentsledamot gick direkt till fängelset och krävde att de 940 fångar, som dömts och inspärats för sin kamp för den spanska republiken skulle frigges och förklara att hon själv som medlem av parlamentet tog ansvaret för det — då kände begeistringen inga gränser. Befriandet av fångarna i Oviedo — aktionen ledde till seger — var en av de stora aktioner, som grundmurade hennes anseende bland allt vad Spanien ägde av progressiva människor.

I september 1947 besökte hon Sverige. Det var när KDV:s exekutiv sammanträdde i riksdagshuset. Då ordnade SKV ett stort möte i Eriksdalshallen och ingen av oss som var närvarande den gången i den fullpackade salen lär någonsin glömma mötet med Dolores Ibarruri. Hennes skildring av det spanska folkets lidanden grep oss alla, hennes flammande hat mot kriget tände också de tvehågsnas hjärtan. Och det var inte bara hennes glänsande talekonst det berodde på. Djupt kände och visste vi alla att framför oss stod en kvinna som lidit, kämpat och sörjt. Hon, gruvarbetarhustrun från Asturien, visste vad moderssorg är: fyra av hennes barn dog i späda ålder därför att fattigdomen hindrade för-

Finlands kvinnor har nyss firat 50-årsminnet av den kvinnliga rösträttens införande i Finland. Vid det storstilade förbunds möte som den finska KDV-sektionen genomförde i Helsingfors i november deltog som gäst från SKV fru Brit Hedman, som här berättar om mötet. På bilden t.v. några ombud från Kainuu-distriktet.

BRIT HEDMAN:

De första i Europa *som tillkämpade sig rösträtt*

Finlands Demokratiska Kvinnoförbund, som motsvarar SKV i vårt land, hade kallat alla finska kvinnor till förbunds dagar i Helsingfors den 4—6 november 1955. Mötet, som ägde rum på Helsingfors Universitet, hade samlat omkring 700 deltagare från alla delar av landet, representerande olika yrken och sammanslutningar. Fabriksarbeterskor och intellektuella, småbrukarhustrur och husmödrar från städerna, kontorister, hembiträden och affärsbiträden samt många andra yrkeskategorier återfanns bland de församlade. Fackföreningar hade sänt representanter, och som observatörer deltog medlemmar av Marthaförbundet, motsvarande våra husmodersföreningar, sam Småbrukarförbundets kvinnoorganisation och Arbetskvinnans Kooperativa kvinnoorganisa-

tion. Utländska delegater hade kommit från Frankrike, Sovjet, Lettland, Sverige och Tyska Demokratiska Republiken.

Finlands Demokratiska Kvinnoförbund (F. D. K.) har arbetat i tio år och är en av landets största kvinnoorganisationer med c:a 30.000 medlemmar. Förbundets tidning — NY KVINNA — utkommer i 78.000 ex. varje månad.

Förbunds dagarnas arbete, som till stor del var uppdelat på olika delegationer, gällde den slutgiltiga utform-

ningen av en "Deklaration om Finlands kvinnors rättigheter". Utkastet till denna hade förbehandlats vid otaliga diskussioner ute i landet bland kvinnor på arbetsplatser, föreningsmöten o.s.v. Deklarationen uttrycker kravet på fred samt de sociala, ekonomiska och kulturella krav, som under de senaste åren växt fram ur de finska kvinnornas behov.

En av huvudtalarna under den första mötesdagen — fru Hellä Meltti — utgick från att det i år är femtio år, sedan Finlands kvinnor som de första i Europa tillkämpade sig rösträtt. Ännu återstår dock mycket, innan den finska kvinnan nått full likställdhet med mannen i fråga om möjlighet att fritt välja yrke och avancera inom detta o.s.v. Ur de många föredragen och diskussionerna växte fram en rik bild av det finska folkets, och i synnerhet den finska kvinnans, situation i dag.

Minnet av kriget är levande och önskan om fred fanns som en grund-

Brit Hedman (andra fr. v.) i samtal med några finska kvinnor.

äldrarna att ge dem den läkarvård och medicin som behövdes. En son hade hon kvar, han stupade i slaget vid Stalingrad.

Fjärran från sitt älskade Spanien har Dolores Ibarruri firat sin 60-årsdag och fått mottaga hyllningar från hela världen, icke minst från KDV, vars avhållna vicepresident hon är, och alla dess sektioner i olika länder. Nu är hennes en gång så skimrande svarta hår silvergrått men i de mörka lysande ögonen brinner ännu samma eld som en gång fick henne att slunga ut de tappra orden: "Hellre dö upprätt än leva på knä!"

Barn — böcker — leksaker

En bra utställning i Bollnäs

Bollnäs-avdelningen har i över ett år vid sammanträden och inbjudningsmöten sysslat med bl. a. "Barn- och ungdomsårens problem". Dr. Helena Svantesson har inlett tre diskussioner. Som underlag för dessa har vi haft Margareta Emtrings *Vardagsfamilj* samt Bertil Gillqvist: *Känn ditt barn*. Två sammanträden har särskilt ägnats föräldrarnas sexualupplysning till barnen med inledare av en kvinnlig gynekolog. Litteraturanvisningar

Den goda boken — vilken källa till lycka är den icke för den som lärt sig älska den. Till dessa lyckliga bör Synnöve som läser lyrik så de vuxna sitter bergtagna. Hon bör till den betagande barngrupp som SKV-avdelningen Fyrlövern i Stockholm organiserat och som under fru Eva Danielssons ledning sjunger, dansar och spelar teater så det är en fröjd att se och höra.

ton i allt som yttrades på kongressen. Manga sociala behov är i Finland sämre tillgodosedda än t. ex. i Sverige. Man saknar allmän sjukförsäkring. Folkpensionen är för liten för att ge någon som helst möjlighet till existens. Bristen på sjukhusplatser är skriande och förlossningsvården är ytterst eftersatt. Särskilt stora svarigheter har de små lanthushållen. 14 av 15 kök på landet saknar vatten. Bristen på vägar och elektrisk kraft försvårar situationen i de nordliga distrikten. Liksom i så många andra länder är bostadsbristen ett av de största sociala problemen.

I Finland finns 800.000 kvinnor i förvärvsarbete och endast 400.000 som enbart arbetar i hemmet. Ändå skulle flera kvinnor behöva yrkesarbete inom industri eller andra näringsgrenar. Utbyggnad av den finska industrin är en av de viktigaste förutsättningarna för förbättring av landets ekonomi. Inom industrin likaså andra yrkesgrenar har den finska kvinnan visat sig fullt jämbördig

med mannen i fråga om prestation, men hennes lön ligger betydligt under mannens inom de flesta yrken.

Det var mycket stimulerande att uppleva de finska kvinnornas medvetenhet och deras energi i arbetet. Man mötte dessa egenskaper både hos de många kvinnorna utifrån avlägsna delar av landsbygden, vilka yttrade sig i diskussionerna med en imponerande saklighet och formell klarhet, och hos de kvinnor, — en Sylvi-Kyllikki Kilpi eller en Hertta Kuusinen för att blott nämna två — som man så ofta läst om och som det var en upplevelse att få träffa.

För en svensk delegat framstår F. D. K:s verksamhet som ett mycket uppmuntrande föredöme, och den bredd och intensitet i arbetet, som förbundsdagarna i Helsingfors vittnade om, borgar för att de finska kvinnorna kommer att genomdriva de krav och uppgifter, som då formulerades.

lämnades. En av ortens författare, Karl Rune Nordkvist, har pratat om barnlitteratur och vi har diskuterat barn och leksaker.

Denna serie avslutades den 27 nov. då vår avdelning ordnade en leksaks- och barnboksutställning samt visade barnfilm. Utställningen var arrangerad i Folkets Hus. För att finansiera det hela tog vi inträde: en krona för vuxna och femtio öre för barn, men på detta fick alla kaffe resp. saft och hemtakat bröd! Inbjudningskort sändes till kvinnoorganisationer, fackföreningar, skolmyndigheter och lärare, barnavårdsnämnder m. fl. Till utställningen kom ungefär 170 besökare, därav drygt hälften barn.

Utställningen ville visa vettiga, roliga, utvecklande leksaker, som vi föräldrar bör bygga upp vårt leksaksval omkring. Leken är barnets arbete var en slogan. Leksakerna är inte lyx i vårt industrialiserade samhälle. Barn i staden är i större behov av lekmaterial än landsbarnet. 1953 om-sattes i Sverige enligt Komerskollegium för c:a 40 miljoner leksaker (import 28 milj.). När det nu har blivit en så stor handelsvara är det synnerligen viktigt, att vi följer med vad som är riktiga leksaker, frågar efter sådana i butikerna och ställer krav på produktion och import att dessa lämpliga leksaker skall fås till hyggliga priser.

En undersökning bland förskolebarn har visat att de material som framför allt roar och intresserar barnen i dessa åldrar är modellera, klossar, färger, kitor, sax och papper. Därefter kommer dockan och s. k. rörelseleksaker: bilar, tåg, o.s.v. Som trea kommer mönsterleksaker: puzzlen, pärlor att tråda på tråd m.m. Sist på listan står de mekaniska leksakerna — som ändå säljes mest, även till 4—5-åringar!

Vår utställning framhöll också att ju längre en leksak behåller intresset ju billigare är den (exempelvis mecano), ju mera den utlöser barnets aktivitet och fantasi ju bättre.

Barnboksutställningen omfattade böckerna från den första bilderloken

SAMHÄLLET

och barnfamiljerna

I september 1954 uppdrog statsrådet Ulla Lindström åt fil. lic. Brita Åkerman Johansson att inventera de familjepolitiska åtgärderna i Sverige. Som experter skulle fil. dr. Erland v. Hofsten samt fil. lic. Krister Wickman biträda.

Redan efter ett år förelåg det första resultatet: "Samhället och barnfamiljerna"* och inom kort lär en utredning om deltidsarbete framläggas.

Det är raskt marscherat och man kan verkligen vara utredarna djupt tacksam att de på så kort tid fått fram ett så rikhaltigt material. Ut-

* Statens offentliga utredningar 1955: 29 Socialdepartementet.

fram till tonårslitteraturen. Vi hade försökt göra ett urval bland klassiker och nyutkomna böcker. Dessutom var fru Elisabeth Öije — som varit med och sammanställt ABF:s barnboksutställning i Stockholm — hos oss och hon hade med sig en del av denna internationella utställning. För oss här i Bollnäs var det en upplevelse att få se dessa fina böcker. Även om vi inte förstod språket så gladdes vi dock åt den enastående typografin och de goda illustrationerna.

Barnfilmerna vi visade var fina, men om någon annan SKV-avdelning följer vårt exempel råder vi att inte göra programmet så vidlyftigt som vårt blev. Det var inte mindre än tre filmer som visades: en fransk tecknad färgfilm om två småfåglar, en tjeckisk dockfilm i färg "Draken" samt den franska filmen "Bim, den lilla åsnan". Alla tre var oerhört charmerande, den senare, som tog ca 50 minuter i speltid, var en utsökt berättelse om en tunisisk pojke och hans äventyr samman med sin lilla åsna. Publiken var begestrad och vi själva glada över vår lyckade utställning. Vi tror att den gav anledning till många kloka leksaksinköp i Bollnäs inför julen...

Brit.

En liten unge är det ljuvligaste i världen tycker varje mor och far. Och ändå sjunker nativiteten... Vilket tvivelsutan beror på att de som makten baver är lika sömniga som det här knytet när det gäller att sätta sig in i barnfamiljernas problem.

redningen är inte bara innehållsrik, den är dessutom lättläst och kan verkligen rekommenderas en och var som vill veta hur barnfamiljerna har det i dagens Sverige.

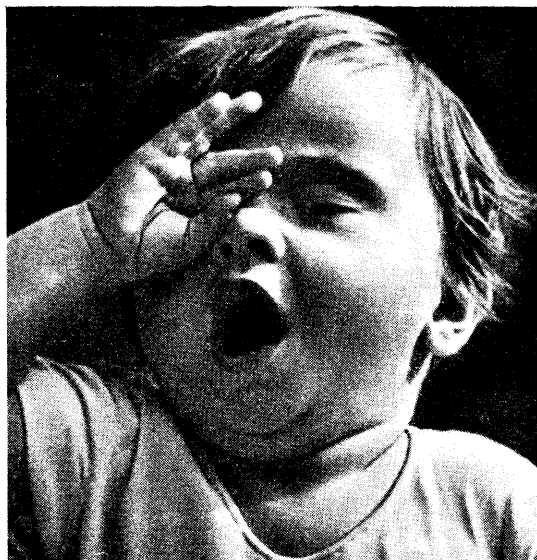
I denna korta artikel är det givetvis omöjligt att lämna en utförlig redogörelse över det intressanta innehållet — jag får nöja mig med några axplock.

Utgifterna för ett barn beräknas till 165 kr. per månad; om moderns arbete beräknas till kr. 125 per barn och månad (vilket åtminstone ingen kan säga är för mycket) alltså summa kr. 290:— per månad. Det är precis vad barnbidraget är per år. Omkostnaderna för tre barn belöper sig sålunda till kr. 870:— per månad. Det är alltså inte så konstigt att flerbarnsföräldrarna är kroniskt penning-svaga. Konstigare är faktiskt att man inte hör deras knorrande mer än man gör. Men det torde bero på att de är så få. Familjer med tre eller flera barn utgör endast 8 procent av den vuxna befolkningen. Till barn räknas man om man är under 16 år.

Sverige och Österrike har lägsta nativiteten i världen.

På sätt och vis har svenska folket dock gett sitt svar till de orimliga kraven på de stora familjerna. De nekar att bli sådana familjer helt enkelt. På 10 år har nativiteten sjunkit med 22 procent. Sverige och Österrike har den lägsta nativiteten i världen.

I de flesta länder utsträcks åldern för erhållande av barnbidrag några

år om barnen studerar, men inte hos oss som bekant. Sverige är det enda land där barnantalet inte har något som helst inflytande på skattens höjd.

Alltfler gifta kvinnor söker sig ut på arbetsmarknaden. Åren 1945—50 ökade de med 55 procent. Ca 40 procent av de heltidsanställda kvinnorna är gifta. En fjärdedel av de yngre gifta kvinnorna har yrkesarbete. Ungefär 23 procent av trebarnsmödrarna har någon sorts förvärvsarbete, heltid eller fritid. — Av 600.000 gifta kvinnor under 65 år utan minderåriga barn saknar 400.000 helt förvärvsarbete. Tänk vilken reserv av kunnig arbetskraft! Vad skulle inte här kunna göras om lämpliga arbetsmöjligheter funnes.

Alltför få daghemplatser.

På dagshemmen finns i hela Sverige plats för ca 10.000 barn. Familjedaghemmen tar hand om 1.770 stycken. — Endast 7 procent av våra ungar i åldern 4—7 år går i förskolor.

Till tröst för de mammor som måste lämna bort sina barn och får höra att det är så farligt för de stackars ungarna att vistas på daghem kan meddelas att en dansk forskare, Simonsen, undersökt barn mellan 1—4 år och konstaterat att daghemsbarnen hade en fullt normal utveckling, trots att hemmen varit "mycket otillfredsställande". Till samma resultat har några amerikanska forskare kommit. Däremot låg anstaltsbarn,

Att mötas på högsta nivå

Det blir mer och mer omöjligt att isolera sig, att skärma av och bara hålla på sitt. Det blir mer och mer svårt att stå i en grupp med skarpa gränser, politiska eller andra, med sin ideologi och sitt fasta program, antingen gruppen nu gör anspråk på staten, på rasen, kulturen eller det speciella intresset som det samlande. Varför är det så svårt? Man skall väl veta vad man vill. Man skall väl ha klara linjer. Kunna skilja på rätt och orätt. Vi kan väl inte vara så rädda och försiktiga så att vi slätar ut allting. — Nej, säkert inte. Jag säger i alla fall: Det är svårt att vi är osäkra och rädda, därför att vi nu står vid ett vägskafl där människan aldrig tidigare har stått och där hon aldrig tidigare skulle ha kunnat tänka sig att stå.

Det är säkert tjugufem år sedan Elin Wägnér stod uppe i vår vindsal och påminde om den gamla folksagan om grytan som kunde koka gröt bara man sade: Koka gryta! Och det gjorde den tills alla höll på att drunkna i gröt, för man kom inte ihåg eller hade inte lärt sig den senare trollformeln: Stopp gryta! Nu beror det på om vi hinner lära oss den innan det är för sent.

I varje fall har vi alltså avgjort i vår hand: att spränga alla broar — eller: att spänna ett nät

alltså sådana som helt vistas på anstalter, efter i utvecklingen.

65 procent av alla skolbarn får mat i skolan. 220.000 barn får alltså ingen skolmåltid. Värst är det i Småland, Blekinge och Skåne. I Kristianstads län exempelvis får endast 17 procent skolmåltider.

Ja, man kunde fortsätta länge än, men detta får räcka tills vidare. Utredningen rekommenderas som material för diskussioner och varför inte studiecirklar.

Eva Palmér.

Vid ett möte som Fogelstadförbundet höll i Lillehammer i Norge för några månader sedan inledde lärarinnan Ebba Holgersson debatten med ett anförande, var hon betonade samarbetets nödvändighet i en tid då mänskligheten måste välja mellan att "spränga och sprängas eller att binda ihop och leva vidare". Vi återger här en del av hennes anförande.

starkt nog att omfatta allt och alla. Med mindre går det inte. Det är valet: att spränga och sprängas eller att binda ihop och leva vidare. — Nog får vi väl ännu säga att människans märke inte bara är att förskingra och ödelägga utan också att tro och arbeta, att längta och skapa; inte bara såra och splittra utan också läka och försona. Det ryms inom samma bröst. Det är denna tragiska men likväl hoppfulla blandning som ändå — genom allt — gett och bevarat liv och som gett livet värde. Därför kan man gott säga att det rentav är verklighetsfrämmande och så gott som hopplöst att ge sig ut och söka upp "de goda", de med fulla rätten på sin sida. Det enda och det livsviktiga är att det positiva på alla håll och hos alla parter får sin chans, att den goda viljan skall hinna sträcka sig ett litet stycke framom sin motsats innan den fryser till eller vissnar i misstänksamhet och motstånd.

Det är en skärpt iakttagelse och lyhördhet vi behöver. Tillfällena får gripas där de möter oss. De är säkert många fler än vi i allmänhet tror. Vägen kan gå fram där vi minst anade.

Om vi för ett ögonblick skulle låta själva storpolitiken illustrera något här. Det kan vi ha rättighet till, så tätt som den drar oss förbi, förresten går rätt igenom oss. Vi förbluffas över de tvära omkastningarna. Både i Öst och Väst. — Vad nu då? —

Jasså, låter det så nu? — Kan man tro på det där?

Visst kan man tänka så. Men inte bara så. Vi har helt enkelt inte tid att bara konstatera missgrepp och misslyckanden och det motsägende och de tvära vändningarna, eftersom det är frågan om något mycket större än allt detta. Det är de nya möjligheternas politik det är frågan om. Nog har vi väl ändå denna långa och kalla vår gång på gång känt liksom en varm pust — en hoppfullare ton än vi är vana vid. Och det var verkligen något högst ovanligt som inträffade efter det engelska valet. Samma händelse och situation togs som tacksägelse och bevis för båda de motsatta sidornas innersta och bästa önskningar. I Amerika: Det här betyder ett ännu starkare samarbete. I Ryssland: Det engelska folket vill gå tillsammans med det fredsälskande (ryska) folket. Visst är detta en förenkling och ett behov att inför de egna visa hur rätt man haft. Men att man lägger ut texten så är likafullt det nya och glädjande. Man vill tyda till det bästa.

Så karska är nog inte de stora heller att de inte önskar — vi skulle inte tala om behöver — hoppfullare vindar. Att de själva har sått den stora stormen förändrar ingenting i detta. De går faktiskt betydligt längre än Björnson när han låter Arnljot Gelline säga: Freden är god at vinde, jeg skal gjøre et eneste kast ud efter den endnu. — Där görs många kast, hur underligt vi än tycker att det både låter och går. De gamla vägarna och gränserna sitter inte så hårt låsta. Det knakar till i system och ideologier. Men allt står på spel, inte mindre än allt.

Själva meningsutbytet har fått en annan, en mänskligare ton. Människorna tillåts att vara litet mer än bara språkrör för benhårda teser och riktningar. Hur har vi inte dragits med de färdiga inställningarna och svaren på allting. Inte bara hos de "stora". Och länge, alltför länge kan vi tycka, har ideologier — läran — program och organisationer anammats som de enda osvikliga medlen för att vinna något. I dem har "tryggheten" haft sitt fäste. Fast i dag står vi vid otrygghetens yttersta gräns.

Att livet, inte det inriktade och likriktade skall få sitt, att människorna, en och en, skall få finnas till

MAXIM GORKIJ:

Mödrar, Kvinnor!

Ni är den kraft som evigt kämpar och betvingar . . .

Jag vänder mig till kvinnorna, till mödrarna. Inte bara till de tvåhundra-sjuttiofem tusen kvinnorna i Amerika, och de miljontals europeiska mödrar som miste sina söner i det senaste hemska kriget, utan också till de mödrar vars barn hotas till livet i morgon eller om något år. Varför tiger ni, ni som födde dem med smärta? Varför höjer ni inte er mäktiga stämma mot vanvettet, som hotar att svepa världen i förgiftningens moln? Ni mödrar är den enda och eviga kraft, som oupphörligt sår igen den av döden härjade jorden. I varje stund faller någonstans en människa för dödens lie och i varje stund i något av jordens hörn triumferar en kvinna över förödelsens krafter och ger världen en ny människa.

Vid era bröst närar ni barnet, vid handen leder ni det ut i livet och till historien, — som en artetare

i sig själva, inte bara företräda något, om det har kampen stått åter och åter på den långa vägen. Det är inte något nytt, det är bara det att gastkramningen är över oss alla nu.

Vågar jag så gå rakt på det jag menade skulle vara den andra delen i den här samtalsinledningen. Också det temat har följt oss genom åren. Om kvinnornas möjligheter att våga något av det oväntade, att märka det, där det eventuellt kommer fram, att känna igen det som har livet i sig.

Det har många gånger föresvävat mig att om en sammanställning kunde göras om kvinnorna som livräddare — inte minst bokstavligt — så skulle vi stå inför något oant mäkligt, gripande och rörande. Men den historien lär aldrig bli skriven. Till det räcker inte ett Elin Wägnestipendium.

Vi är förvisso alltså relativt obundna av program och system och ståndpunkter som det heter. Det har inte alltid varit råd eller tid för kvinnor-

Denna inträngande och lidelsefulla appell till mödrarna om vakthållning kring freden och sina barns liv skrev Maxim Gorkij år 1925. Ni, som närar barnet vid ert bröst och leder det vid handen ut i livet — hur kan ni förhålla er så likgiltiga inför den fara som hotar det? säger han.

vars verk befruktar världen, som en hjälte, en mänsklighetens medkämpe, en filosof och stor tänkare. Varför förhåller ni er då så likgiltiga inför den fara som hotar honom?

. . . Med glans och ära har tusentals av era söner höljt sig genom årtusendena. De har berikat vårt liv med stora upptäckter, med sin flammande skaparkraft har de belyst vår

na att hålla sig med det. När svårigheterna trängde på handlade de snabbt utan varsel. Bara därför att de måste. Inte så ofta i grupp men en och en. Sådan var arten. Och hur har inte kvinnor trott medan det såg omöjligt ut. — Skall vi nu förmå detsamma i vår hissnande och liksom insugande situation? Att ange en ny ton. Eller att märka den där den

(Forts. å sid. 20).

tillvaro; deras arbete, det som era söner uträttat, har av djuret gjort en människa — det bästa av allt som jorden skådat. Hur kan ni då tillåta, att människan som ni fött åter sänks till djurets, rövarens och mördarens nivå?

Ni mödrar är miljoner och hundratals miljoner! — varför tillropar ni inte era vansinniga barn:

"Nu kan det vara nog med slaktandet! Understå er inte att mörda varandra. Vi har fött er för livet, för arbetet, för skapandet, för att ni skall finna lyckan i livet, för att ni skall göra det klokt, rättvist och skönt. Ned med luftkriget, stridsgaserna och andra djävulska påfund för ömsesidigt utrotande!"

Mödrar! Kvinnor! Ni har er röst, ni har rätten att skapa lagar. Livet utgår från er, och alla som en måste ni resa er för att försvara livet mot döden. Ni är dödens eviga fiender. Ni är den kraft som evigt kämpar och betvingar.

Varför avhåller ni inte era söner från detta fördömda slaktande, i dessa dagar då katastrofen på nytt närmar sig? Varför höjer ni inte er röst till försvar av livet, mot dem som törstar efter förstörelse och död?

Varför?

Klockan hade just slagit tolv. Dörren till skolhuset flög upp och pojkarna störtade ut på gatan. De knuffades; var och en ville så fort som möjligt genom dörren. Men i stället för att liksom annars varje dag skingras snabbt som vinden för att kila hem till maten, stannade de utanför. De trängde sig samman i små grupper och viskade.

Simon, Blanchottes pojke, hade i dag för första gången varit i skolan.

Om Blanchotte hade alla barnen redan hört pratas, och om man också offentligt visade sig vänlig mot henne så talade dock mödrarna sinsemellan om henne med ett slags föraktfullt medlidande. Det hade i sin tur smittat av sig på barnen, utan att dessa riktigt visste varför det pratades.

Simon kände de inte, ty han kom aldrig ut från hemmet och drev aldrig omkring med de andra på gatan och nere vid vattnet. Därför brydde de sig inte heller om honom. Men med en viss skadeglädje och undran hade de hört och i sin tur talat om för varandra vad en äldre, ungefär femtonårig slyngel, nosat reda på och berättat med blinkningar och i en ton som ville antyda att han skulle kunna berätta ännu mera: "Ni vet ju... Simon... han har ingen pappa".

Och nu stod Blanchottes son på dörrtröskeln.

Han kunde vara sju, åtta år. Han såg blek ut. Visst var han rent och snyggt klädd, men han gjorde ett skyggt, nästan grinigt intryck.

Han ville hem. Då omringade de andra honom. De slöt sig kring honom i en tät ring, medan de fortsatte att viska hemlighetsfullt sinsemellan och betraktade honom med elaka ögon, som barn som inte för något gott i skölden. Och han stod ensam i mitten, förvånad och förvirrad, därför att han inte kunde förstå vad som var meningen. Den slyngel som spritt nyheten om honom och var stolt över det intryck hans avslöjande gjort på de andra, frågade honom: "Vad heter du egentligen, he?"

Tveksamt kom svaret: — "Simon".

"Simon, och vad mer?" fortsatte den andre.

"Simon", svarade den lille häpen.

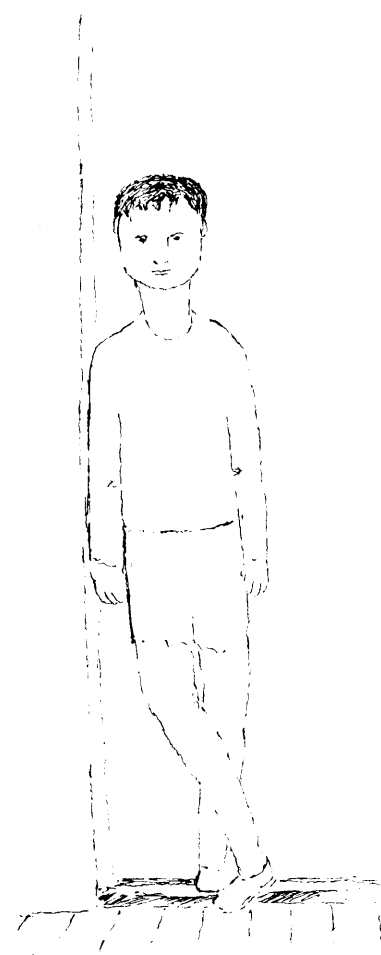
"Men man heter ju Simon och så något mera!" skrek den långa bängeln, "det är väl inget namn... Simon!"

Den lille, som nu var nära gråten, sa för tredje gången: "Jag heter Simon".

Nu började slynglarna skratta. Ledaren triumferade och skrek så högt han kunde: "Där hör ni, han har ingen pappa!"

En djup stillhet inträdde, så förbluffade var alla över detta obegripliga, oerhörda som man knappast kunde fatta — en pojke, som inte har någon far! De stirrade på honom som på ett underligt djur. Var något sånt överhuvud möjligt? Nu började det gå upp för dem varför mödrarna talade så föraktfullt om Blanchotte, och de smittades redan av det.

Simon hade lutat sig mot ett träd; annars skulle han ha fallit omkull. Han var fullkomligt tillintetgjord, som av en olycka som aldrig kan repareras. Längre sökte han efter ett ord för att rättfärdiga sig, men han fann inget att värja sig med mot den oerhörda anklagelsen att inte ha någon far. Han stod där dödsblek. Slutligen skrek han mitt i ansiktet på en av dem: "Jodå, jag har en far!"

"Var är han då?" frågade pojken. Simon teg; han visste det inte.

Nu råkade pojkarna i fullkomligt uppror. Sådana bybarn är i mycket hämningslösa som djur. Nu var de lika besatta som hönorna på en bondgård när de faller över en sårad höna för att slutgiltigt göra ända på henne. Då upptäckte Simon en liten grannpojke, son till en änka. Honom hade Simon alltid sett samman med modern, och han ropade: "Och du då, du har heller ingen pappa!"

"Jodå", svarade pojken, "det har jag!"

"Var är han då?" frågade Simon.

"Död" svarade den andre stolt, "på kyrkogården!"

Ett bifallsmummel hördes från ska-

SIMON

NOVELL AV GUY DE MAUPASSANT

ran. Att denna pojke också hade en far, och därtill på kyrkogården, ställde den andres brist ännu öppnare i dagen och gav ankans son ett ännu högre anseende. Och nu slöt sig de små slynglarna, vars fäder till största delen var eländiga gesäller, drinkare och spetsbovar som hemma pryglade sina hustrur, ännu tätare omkring Simon, som om de såsom företrädare för ordningen måste trampa ner den som stod utanför deras ordning. En som stod mitt framför Simon sträckte plötsligt ut tungan och ropade: "Har ingen pappa, har ingen pappa!"

Då for Simon honom i håret med båda händerna, sparkade honom på smalbenet och bet honom rasande i kinden. Nu blev det en vild röra. Först rev man de båda ifrån varandra och sedan började alla banka på Simon, slet sönder hans kläder, slog honom gul och blå och rullade honom i dammet, mitt i hopen av slynglar som vrålade av begeistring. När Simon kom på benen och helt omtumlad försökte borsta av sin nersmutsade jacka ropade en: "Spring nu hem och skvallra för din pappa!"

Då bröt världen samman för honom. Dessa slynglar var starkare än han, de hade övermannat honom och

han kunde inte göra något. Det stod inte att ändra, han hade ingen far. Trotsigt försökte han ännu ett par sekunder hålla tårarna tillbaka; strupen kändes som sammansnörd. Sen började djupa snyftningar skaka den lille mannen och han började ljudlöst gråta.

Då rasade hans plågoandar i ohämmad skadeglädje. De tog varandra i händerna, dansade omkring honom som vildar och vrålade i ett: "Har ingen pappa, har ingen pappa!"

Plötsligt slutade Simon gråta. En rasande vrede grep honom. Han såg stenar ligga framför sig, grep dem och kastade dem med all sin kraft mot sina grymma plågoandar. Tva eller tre av dem träffade han. Under

S FAR

DE MAUPASSANT

höga skrik drog de sig tillbaka. Hans anblick hade blivit så fruktansvärd att de andra greps av skräck. Fega, som mängden alltid är inför en till förtvivlan driven människa, skingrades de och tog till flykten.

Den lille faderlöse pojken blev ensam kvar. Då sprang han bort över fältet. Han hade erinrat sig en händelse som kom honom att fatta det oryggliga beslutet att dränka sig.

Åtta dagar tidigare hade en fattig tiggare dränkt sig därför att han inte hade ett öre kvar att leva på. När man fiskade upp honom var Simon närvarande. Den olycklige mannen hade alltid tyckts honom ömkansvärd, smutsig och ful, men hur fridfull såg han inte ut nu med de bleka kinderna, det långa våta skägget och de vidöppna lugna ögonen. "Han är död", hade människorna sagt, och en sa: "Nu är han lycklig!" Och därför att Simon inte hade någon far ville han nu gå och dränka sig, som den fattige som inte hade några pengar mer.

Han steg tätt intill vattnet och såg ner i den lugna strömmen. Två kvicka fiskar lekte i det klara flödet. Ibland hoppade en och snappade efter en fluga som dansade över den speglande ytan. Simon grät inte läng-

re utan betraktade uppmärksamt deras lek.

Det var en vacker dag, men mycket het. Gräset var alldeles varmt av solens ohämmade strålar. Vattnet glänste som en spegel. Simon kände ett lugn, en trötthet, sådan som den brukar inställa sig hos den som länge gråtit och han kände lust att lägga sig och sova här i gräset, i den värmande solen.

Då hoppade en liten grön groda upp framför fötterna på honom. Han försökte fånga den. Men det lilla djuret slank ur handen på honom. Han förföljde det. Och slutligen lyckades han fånga det i yttersta ändan av ena bakbenet.

När han såg djurets förtvivlade ansträngningar att komma loss igen måste han skratta. Grodan krökte de långa bakbenen och sträckte dem sedan raka och styva med ett ryck. Ögonen var vitt uppspärade och frambenen viftade i luften som mänskliga händer. Det påminde honom om en leksak av små bräder som var saxformigt fästade vid varandra och vid vilka små träsoldater var fastlimmade. Så som grodans bakben viftade, så kunde man låta de små bräderna rycka fram och tillbaka, och då såg det ut som de små soldaterna exerceerade. Leksaken påminde honom på nytt om hemmet och om hans mor. Då blev han ledsen och åter började bittra tårar rinna. Han skakades av en rysning. Han lade sig på knä och bad, precis som

på kvällen innan han somnade. Men han måste snyfta så ofta och så häftigt att han aldrig blev färdig med bönen. Han kunde inte längre tänka, han såg ingenting och grät så det kunnat beveka en sten.

Plötsligt lades en tung hand på hans axel och han hörde en djup röst fråga: "Vad är det för stora bekymmer du har, lille man?"

Simon vände sig om. En stor skäggig man i arbetskläder och med svart krusigt hår blickade vänligt ner på honom. Pojkens ögon skymdes av tårar och hans röst kvävdes nästan av snyftningar när han svarade: "De har slagit mig... för.. att jag... ingen... för att jag ingen pappa har".

"Vad?" sa mannen leende, "en far det har ju alla!" Den lille skakade av krampaktiga snyftningar och stammade förtvivlat: "Men jag... har ingen!"

Då blev mannen allvarlig. Han kände igen Blanchottes son. Visserligen hade han nyligen flyttat hit men han hade redan hört glunkas om pratet kring henne.

"Kom nu, min pojke", sa han, "och lugna dig. Kom med hem till din mor! Du kommer också att få en pappa!"

Den store tog den lille vid handen och så begav de sig på väg. Ett leende drog över mannens ansikte. Han hade inget emot att lära känna Blanchotte. Det påstods att hon var en av de vackraste flickorna i hela

bygden. Kanske tänkte han att ett ungt människobarn som en gång haft en svag stund svårligen skulle kunna motstå en lockelse en annan gång. De nådde fram till ett vitt, vackert litet hus. "Här är det", sa den lille och ropade: "Mamma!"

En ung kvinna visade sig. När mannen fick se henne försvann det förväntansfulla leendet ur hans ansikte, ty han begrep genast att med denna kvinna lekte man inte. Med tillknäppt ansikte stod hon i dörren, som om hon ville förvägra honom tillträde till det hus där en annan så skändligt bedragit henne. Generad vände mannen sin mössa i händerna och stammade fram: "Madame, här kommer jag med er lille pojke. Han hade förirrat sig ner till floden".

Då föll Simon modern om halsen. På nytt började han gråta och sa: "Nej mamma, jag ville dränka mig. De andra pojkarna har slagit mig... slagit mig... för att jag inte har någon pappa!"

Blodet sköt upp i ansiktet på kvinnan. Träffad i sitt innersta kysste hon lidelsefullt barnet och tårarna strömmade ur hennes ögon. Mannen stod där skakad. Han kom inte åt att säga adjö.

Då sprang Simon plötsligt fram till honom och frågade: "Vill ni vara min pappa?"

En djup tystnad följde. Stum av skam lutade Blanchotte sig mot väggen och tryckte båda händerna mot hjärtat. När han inte fick något svar sa den lille: "Om ni inte vill det, så springer jag tillbaka och hoppar i vattnet!"

Mannen tog det först som ett skämt och svarade leende: "Naturligtvis vill jag!"

"Och vad heter du?" frågade barnet, "så att jag kan tala om det för de andra om de frågar mig?"

"Philippe", svarade mannen.

Simon stod tyst ett ögonblick för att inpränta namnet i minnet, sen sträckte han belåtet armarna mot mannen och sa: "Det är fint, nu är du min pappa, Philippe!"

Mannen lyfte upp honom, kysste honom häftigt på båda kinderna och gick sen därifrån med långa steg.

★

När pojken nästa morgon kom till skolan igen blev han mottagen med ondskefulla leenden och när skolan var slut ville den långa slyngeln på nytt börja med sina plågerier. Men

som om han kastat en sten mot honom slängde Simon honom i ansiktet: "Min far heter Philippe!"

Då bröt hela sällskapet på nytt ut i ett vilt vrål: "Vem är det, Philippe? Var har du hittat din Philippe?"

Simon sa inte ett ord. Inget kunde uppröra honom nu. Trotsigt betraktade han dem. Hellre skulle han ta stryk igen än rymma fältet för dem. Slutligen ingrep läraren och Simon kunde gå hem.

★

I tre månader gick den långa Philippe ofta förbi Blanchottes hus. Ett par gånger tog han mod till sig och talade till henne när hon satt vid fönstret och sydde. Hon svarade honom hövligt. Men hon förblev jämt allvarlig, inte ett skämtsamt ord föll och hon bjöd heller inte in honom i huset. Inbilsk, som alla män är, trodde han sig dock märka att hon alltid fick en rodnad i kinderna när han talade med henne.

När en flickas goda rykte en gång fått en fläck, så är det svårt att återupprätta det. Och så började man, trots Blanchottes tillbakadragenhets, prata om henne igen.

Men Simon älskade sin nya pappa av allt sitt hjärta. Nästan varje kväll gick han på promenad med honom. I skolan var han flitig. Gentemot de andra barnen var han självmedveten. Men på nyfikna frågor gav han inget svar.

Men en dag sa samma pojke som först gått till attack mot honom: "Du har ljugit för oss, du har ju ingen pappa som heter Philippe".

"Varför inte det?" svarade Simon.

Pojken gnuggade händerna och fortsatte: "Om du hade en far, så skulle han vara din mors man".

Denna invändning var så träffande att Simon ett ögonblick var alldeles bestört. Men trots det svarade han: "Det är i alla fall min pappa!"

"Det är möjligt!" flinade pojken, "men en alldeles riktig far är han i alla fall inte!"

Den lille Blanchotte stirrade ner framför sig och begav sig tankfull på väg till gamle Loizons smedja. Där stod Philippe mitt uppe i sitt arbete.

Smedjan låg gömd bakom några träd. Det var tämligen mörkt därinne. Bara en väldig eld lyste och kastade sitt sken över fem bararmade gesäller som hamrade på sina städ. I skenet av de dansande lågorna stod de

där som urtidsjättar och lämnade inte ett ögonblick ur sikte de glödande föremål som de bearbetade. Långsamt och tungt, i takt med de tunga hammarslagen, rörde sig deras tankar.

Obemärkt trädde Simon närmare och rörde sakta vid sin vän Philippes arm. Smeden vände sig om. Då avbröt också de andra sitt arbete och alla såg på de båda. I den ovanliga stillheten hördes svagt Simons röst: "Du, Philippe, Michaudes pojke har sagt att du inte är min riktiga pappa!"

"Varför inte det?" frågade smeden. Med barnslig naturlighet svarade den lille. "Därför att du inte är min mammas man!"

Ingen log. Philippe hade ställt hamnaren på städet och stödde de starka händerna på skafet. Han lutade pannan mot handlovarna och försjönk i begrundande. De fyra kamraterna såg på honom, och Simon, så ynkligt liten bredvid jättarna, väntade ångestfullt på svaret. Då sa en av smederna till Philippe och gav uttryck för det som alla tänkte: "Blanchotte är en bra och duktig flicka, det är inget tvivel om det, och tapper är hon och ordentlig, om hon också råkade i olycka. Hon vore en bra hustru för en anständig man".

"Det är sant!" instämde de andra.

Smeden fortsatte: "Är det då hennes skuld? Han hade lovat att gifta sig med henne! Jag känner mer än en som åtnjuter högt anseende och har gjort detsamma".

"Det är också sant!" sa de tre andra i kör.

Smeden sa vidare: "Vad den kvinnan har slitit för att ensam försörja och fostra sin pojke, hur många tårar hon fällt under de år hon aldrig kommit ur huset mer än när hon gått till kyrkan, det vet bara den gode guden!"

"Det är också sant", sa de andra.

Plötsligt lutade sig Philippe ner mot Simon: "Gå nu, säg din mamma att jag har något jag vill tala med henne om i kväll".

Så tog han honom i armen och sköt honom milt ut genom dörren.

Philippe gick tillbaka till sitt arbete. Som på ett enda slag susade de fem hamrarna ner mot staden. Så smidde de sitt järn till in på natten. Kraftfullt högt och glatt klingade hamrarna. Men liksom på festda-

(Forts. å sid. 17).

Birgit Schiötz, ordförande i den norska KDV-sektionen.

Vi återger följande ur ett brev den 14 november från BIRGIT SCHIÖTZ, som nu är ordförande i Norges KDV, till Andrea Andreen.

"Jag blev ombedd att tala om Mödrakongressen på IKFF:s (Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet) Oslogrupps höstmöte och det gjorde jag. Samtidigt upplästes en rapport från Världsfredsmötet i Helsinki av en medlem i IKFF som varit där på eget initiativ men nu var sjuk. Denna medlem hade tidigare varit anti-kommunist och alltid avisat samarbete mellan KDV och IKFF men nu hade hon helt ändrat sig: "Jag förstod inte" och "då jag kom dit och såg och hörde" var omkvädet i hennes rapport. På IKFF:s "landsmöte" talade Eva Rönnow, ung, söt och mycket duktig, om Lausannekongressen. Hon gjorde ett mycket gott intryck och diskussionen efteråt var mycket positiv. Man förebrädde IKFF att de ej sänt delegater till dessa två stora kongresser.

En av de unga mödrarna i den norska delegationen till Lausanne har efteråt tagit ett utmärkt initiativ. Hon bor i ett av de stora nya bostadsområdena, där det finns ett stort antal unga familjer med barn.

13 nya medlemmar röstades in i SKV-avdelningen i Mariestad vid dess senaste möte. Precis lika många nya medlemmar anmäler Brommaavdelningen i Stockholm. Det är god fart på medlemsvärvningen inför förbundsmötet.

Efter

Mödrarnas Världskongress

i Lausanne

Ur brev och artiklar återger vi här stämmor från Norge och Danmark om Mödrakongressen och hur rapporterna om den mottagits i hemländerna.

De unga mödrarna har bildat en husmodersförening för sig själva utan anslutning till någon organisation. Här träffas de på möten (ung. 100 mödrar) med handarbete och något program för varje gång. Vår unga väninna gick dit och frågade ordföranden om de ville höra om Mödrakongressen och det ville de gärna. Jag var där i onsdags och talade till 50 unga, ivriga och varmhjärtade mödrar och de blev så uppladdade av iver för fredsarbete att det var en fröjd åt det. — Nu får vi se om de som planerat ansluter sig till det stora Norges Husmodersförbund eller till KDV!"

Och så citerar vi två kvinnliga danska journalister som ej är medlemmar av KDV men var med i den danska delegationen till Lausanne.

LISE HARBOE JEPSEN skriver i "Frit Danmark":

"Det gjorde ett utomordentligt starkt intryck på mig att höra en italiensk, medvetet kristen, katolsk kvinna ta till orda och säga: 'Jag känner att man handlar oförsvarligt genom att hålla sig borta från en kongress som denna. Det är vår plikt att arbeta för att våld besegras och hat utrotas. När det sägs låt oss förhandla och icke döda så hör vi med där. Jag blygs över att så många av mina systrar inte vågat komma.' — Två små upplevelser gjorde starkt intryck på mig. En ung negerkvinna, — 19 år gammal — som hade kommit från franska Kongo med sitt barn på ryggen, hade talat. Under tiden satt en annan ung negerkvinna, så vitt jag minns från Kenya, duktig och elegant, europeiskt klädd fast hon aldrig tidigare varit utanför sitt lands gränser, som ordförande. När talet var slut föll de varandra om halsen och inför allas våra ögon — det kunde man inte misstaga sig på — upplevde de kanske för första

gången vad det vill säga att vara erkänd, accepterad. Med blygsel insåg vi andra de rika möjligheter detta innebär. Den andra upplevelsen var det ögonblick då en delegation från byggnadsarbetare i Lausanne hälsade kongressen. "Det är era barn", sa de, "men också våra. Det är vårt arbete att bygga hus, inte att förstöra dem".

— Jag är viss om att de mödrar som kom till kongressen besjälades av en ärlig önskan att möta så många andra mödrar från hela världen att de tillsammans kunde bilda en så

Journalisten Bodil Graae Bergholt i Lausanne i samtal med två indiska delegater.

fulltonig och mångstämmig kör att det måste höras tvärs över gränserna mellan länder och raser när den kören höjer sin röst och säger: Vi vill inte längre att det liv vi bär fram skall gå förlorat i krigets elände".

BODIL GRAAE BERGHOLT skriver i "Vestsjællands Folkeblad":

"När jag kom hem från Mödrarnas Världskongress sa naturligtvis åtskilliga människor genast: "Så du har varit på kommunistkongress". Visst var det kommunister med — där var 1067 kvinnor från 66 länder och 19 av dessa länder tillhörde den kommu-

nistiska världen. Men från Danmark var det 68 deltagare och av dem var lika många icke-kommunister. — Mödrarnas Världskongress var helt opolitisk och fastän jag under hela kongressen spände ögon och öron för att finna den dolda propaganda som det talas så mycket om att kommunisterna bedriver mot olikttänkande så kunde jag inte upptäcka den hur mycket jag än försökte. Ingen försökte omvända mig. — Jag lyckades få en intervju med Gertrud Baer som i fyrtio år arbetat för Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet. Hon deltog som gäst i kongressen. Jag frågade henne: Anser ni att kvinnor om de har möjlighet därtill bör delta i ett möte som detta fastän de kanske efteråt kommer att utpekas som kommunister? Hon svarade: "Jag anser att det är deras plikt att göra det". Hon sade även: "Jag kan t. ex. nämna att IKFF talade samma språk 1915 på sin första kongress i Haag som Asiens och Afrikas politiker nu använde på kongressen i Bandung. Kvinnor bör i dag tala så som världens politiker kanske kommer att göra år 1995".

Vi citerar också ur ett brev från Indiens KDV. En av dess sekreterare skriver:

"Under mitt besök nyligen i Travancore-Cochin blev jag vittne till hur modigt kokosfiterarbeterskorna kämpade för minimilön. Kokosfiter används till mattor, rep och stoppning i möbler. Fabrikerna ägdes av engelska kapitalister. För närvarande befinner sig denna industri i ett krisläge. — Man anställer flickor på 10—12 år (som man underbetalar). Med stöd av sin kvinnoorganisation kämpar tonåringarna tappert och ihärdigt för minimilön trots polisattacker, prygel och fängelsestraff. De gamla kvinnorna gråter över sina små barn barn vilkas mödrar sitter i fängelse eller ligger på sjukhus för att man slagit dem illa. De unga är optimistiska och modiga. Till och med tiotvåringar tågar ut i grupper och går på vakt hos de företagare som vägrar att ge minimilön. Kokosfiterarbeterskorna har vunnit hela det arbetande folkets sympati, man samlar sig för att hjälpa dem. Våra medlemmar i dessa trakter var mycket glada att få höra om Mödrarnas Världskongress och om andra kvinnors kamp för ett lyckligare och bättre liv".

Stockholms stads SKV-distrikts delegation väntar på företrädare hos finansministern. Fr. v. fru Elsa Holm med dotter, fruarna Elsa Bergström, Hildegard Liedholm, Seija Jansson, Vera Boström, Britta Lorentzon, Eva Eriksson och Rodney Öhman.

Höj barnbidragen vädjar husmödrarna

Höstens prishöjningar på livsmedel väckte en storm av förbittring bland husmödrarna. För flerbarnsfamiljerna innebär ju enbart det kraftigt höjda mjölkpriset en betydande standardförsämring. Protesterna har heller inte uteblivit. Från SKV-konferenser och möten har uppvaktningar hos regeringen organiserats, från mera avlägsna orter har man sänt skrivelser. Typiskt är att i allmänhet har dessa skrivelser utmynnat i krav på höjning av de allmänna barnbidragen, vilket vittnar om att breda lager av vårt lands kvinnor ställer sig bakom de synpunkter som förts fram i betänkandet "Samhället och barnfamiljerna".

När detta skrivs har ännu inte SKV-avdelningarna kommit med sina rapporter för 4:e kvartalet 1955. Men ur 1 rev utläser vi att regeringen har fått mottaga skrivelser med protester mot prisstegringarna från alla delar av landet. Stockholmsdistriktet, Stockholms läns distrikt och Västeråsavdelningen har uppvaktat i kanslihuset och fört fram husmödrarnas synpunkter på livsmedelspriserna och barnfamiljernas beträngda läge. Från Luleå meddelas att avdelningarna i Luleå, Kiruna, Malmberget och Boden från sina möten sänt skrivelser till regeringen. Liknande initiativ har

tagits av avdelningarna i Norrköping och Åby, Huskvarna, Matfors, Hällefors, lokalavdelningar i Stockholm och Göteborg och på andra orter. Ur Hudiksvallspressen återger vi ett uttalande som stadens SKV-avdelning tillställt regeringen.

"Vi kan icke stillatigande finna oss i den rådande ekonomiska utvecklingen. Vi vill uttala vår allvarliga oro över de ständigt stigande priserna på livsmedel, hyror och övriga konsumtionsvaror, som tillsammans leder till en kraftig sänkning av standarden i synnerhet för familjer med barn.

Beträffande de senaste prisstegringarna, anse vi det varit riktigare att med statsmedel subventionera småjordbrukarna för missväxten i stället för att höja priserna, vilket gynnar de stora jordbruken på de mindres bekostnad. Det måste ha funnits och finnes fortfarande möjligheter att ta några av de tusentals miljoner kronor som kastas bort på rustningarna att i stället användas till subventioner.

Vi uttalar förhoppningen att regeringen infriar löftet om en ordentlig skattesänkning men också samtidigt beslutar att vidtaga åtgärder för att kompensera familjer med barn till exempel genom en höjning av de allmänna barnbidragen."

Från våra avdelningar

När detta skrives pågår som bäst kampanjen inför förbundsmötet och först i februarinumret blir det oss möjligt att ge en mera utförlig rapport om resultaten. För att emellertid ge en bild av hur det arbetas skall vi citera ur ett par rapporter som kom oss tillhanda i början av december och som ger oss glimtar från vårt nordligaste distrikt och från vårt sydligaste: Norrbotten och Skåne.

Våra vänner i Norrbotten skriver:

Vid vårt utvidgade distriktstyrelsemöte den 16 oktober antog vi en arbetsplan som bland annat innebar att distriktet under tiden fram till förbundsmötet skall tillföras 110 nya medlemmar samt att 3 nya avdelningar skall bildas. Ännu har vi inte fått rapporter utifrån avdelningarna, men vi vet att det jobbas med uppgiften och att exempelvis Luleå värvat 8 nya medlemmar hittills. Vi är övertygade om att vi ska lyckas värva 110 nya medlemmar — i våras klarade vi ju fint uppgiften att skaffa 100 nya.

Beträffande nya avdelningar har vår Kiruna-avdelning bearbetat Vittangi och nu har vi fått en avdelning där. Det är vi mycket glada för. I Gunnarsbyn invid Råneå har likaså bildats en ny avdelning — det är Gunborg Bröms som särskilt arbetat med det. Dessutom har Göta Lund-

ström i Arjeplog besökt Arvidsjaur och Rönnberg och fått till stånd grupper där. I mellandagarna reser Karin Lindqvist i Kiruna dit och då hoppas vi att dessa grupper ska stabiliseras till riktiga avdelningar.

På distriktstyrelsemötet beslutades att anlita några av våra yngre duktiga avdelningsledare som organisatörer ute i distriktet. I första hand har vi nu anlitat Gunborg Bröms och Göta Lundström och vi tycker att resultatet redan ser lovande ut.

Möten med rapporter och referat från Mödrakongressen i Lausanne har hållits på följande platser: Kiruna, Vittangi, Koskullskulle, Kalix, Båtskärsnäs, Boden, Luleå, Munksund, Tvärån, Malmberget och Porjus. I mellandagarna ska inte mindre än fyra av våra delegater vid Mödrakongressen ut och tala i distriktet: Karin Lindqvist, Ragnhild Jansson, Thea Lindahl och Betty Stålnacke.

För övrigt kan meddelas att distriktet anslutit sig till ABF och vi har en del ABF-cirklar i gång i mötesteknik och andra ämnen".

★

Så långt Norrbotten. Och nu till sydligare nejder. Våra vänner i Skåne rapporterar:

"För Malmös vidkommande går planen bl. a. ut på att värva 25 nya medlemmar fram till förbundsmötet och höja prenumerantupplagan på "Vi Kvinnor" med 20, utan att därför sänka lösnummerupplagan.

Vår nya avdelning i Trelleborg planerar en fest till början av december. De säljer 30 ex. av "Vi Kvinnor" och har beslutat att därutöver skaffa 10 prenumeranter.

Så har vi hittills bildat en ny avdelning: i Landskrona. De ska sälja 20 ex. av julnumret och har beslutat att värva 10 prenumeranter. Också de planerar en fest i december.

Från distriktsledningen har vi besökt avdelningen i Hälsingborg och planerar att senare få tid med Lund och Lönsboda".

I Asarum i Blekinge har vi också fått en ny avdelning under kampanjen. Det är våra duktiga SKV-kvinnor i Svängsta som arbetat med det. Stockholmsdistriktet redovisar likaså en ny avdelning: Solberga, där vi har en grupp unga och energiska kvinnor i ledningen.

I ett kommande nummer skall vi ge en utförlig bild över kampanjresultaten.

"Jag skulle kunna berätta i dagar..."

Östgötadistriktets delegat vid mödrakongressen i Lausanne, Märta Adolfsson, Linköping, gästade Åtyavdelningens novembermöte.

Efter att ha tackat avdelningen för deras medverkan till att hon fått

göra denna oförglömliga resa berätta hon vilken upplevelse det varit att få komma tillsammans med dessa tusentals kvinnor och få känna gemenskapen i kampen för fred och människovärde.

"Jag kände mig verkligen liten och enkel", sade Märta A., "när jag såg dessa kvinnor som upplevt Nagasaki, som mist hem och anhöriga, men ändå när kriget var slut, trots förstörelse och kaos ändå har kraft och energi att förbereda en fredlig framtid för kommande generationer. Man fick oblandad beundran och vördnad för dem, och deras arbete gav mig ny syn på vårt arbete".

Märta A. talade också om den unga mamman som med sitt lilla barn på höften väckte uppmärksamhet där hon drog fram, men själv verkade oberörd trots kameror och alla nyfikna ute på gatorna. "Jag skulle kunna berätta i dagar om alla intryck jag fick på kongressen och på resan", slutade Märta sitt gripande anförande.

Efter kaffepausen diskuterade mötet den senaste prishöjningen på våra vanligaste livsfröndeheter, en fördyring som känns som en utmaning mot husmödrarna i deras arbete att hålla en någorlunda god standard i sin familj.

Mötet beslöt att till regeringen uttala sin protest och kräva snar ändring.

Flickornas yrkesutbildning

diskuterades på Gävleborgs SKV-distrikts årskonferens. En deputation valdes att uppvakta landstingets ordförande för att framföra kvinnornas synpunkter på frågan. Det är bara formellt, framhöll de, som flickorna har samma rätt som pojkarna till yrkesutbildning inom landstingsområdet. Vid den centrala verkstadsskolan i Ljusdal har kvinnlig ungdom ingen chans, eftersom internatet inte byggts så att det kan ta emot både pojkar och flickor. I den kurs för klännings-sömmerskor som planeras vid den utbyggda skolan får flickorna ingen bostad vid skolan utan måste förhyra sådan ute i köpingen. Redan nu upp-tar skolan nio avdelningar för manlig ungdom och efter utbyggnaden får pojkarna ytterligare tre avdelningar — men det finns bara en enda avdelning för flickorna, och den ger utbildning i matlagning, vävning, växtfärgning, sängklädesvård etc. Kan en sådan utbildning ge näringslivet den arbetskraft som yrkesutbildningen väl närmast avser att få fram? undrade de uppvaktande kvinnorna, som krävde åtgärder för att ge flickorna möjligheter till verklig yrkesutbildning bland annat genom tillskapandet av ännu en central verkstadsskola.

En del av styrelsen i den nybildade Solbergavdelningen i Stockholm. Stående fruarna Sir Wass och Seija Jansson (ordf.) sittande fruarna Maj Berggren, Ilmi Dovers-torp, Britt Gustafsson och Greta Brölund.

Den lille prinsen

II.

Det tog lång tid innan jag förstod varifrån han kom. Han frågade mig mycket men tycktes aldrig höra mina frågor. Småningom klarnade allt för mig genom ett eller annat ord som han råkade säga. T. ex. när han första gången såg min flygmaskin (jag ritade den inte, det är för svårt för mig) så frågade han: "Vad är det där för en sak?" — "Det är ingen sak. Det flyger. Det är en flygmaskin. Det är min flygmaskin". Och jag var stolt över att kunna tala om för honom att jag flög. Då utropade han: "Vad, har du fallit från himlen?" — "Ja", svarade jag anspråkslöst. — "Så lustigt!" Och den lille prinsen brast ut i skratt till stor förtret för mig som tycker om att man tar mina olyckor på allvar. Och så tillade han: "Så då kommer du också från himlen. Från vilken planet kommer du?"

När man gjort sin morgontoalett måste man noga städa planeten.

— "Kommer du då från en annan planet?" Men han svarade inte. Han bara böjde på huvudet och såg på min flygmaskin: "Det är klart att med den kan du inte komma mycket långt ifrån —"

★

Ni kan förstå att jag var nyfiken på det lilla han sagt om "andra planeter". Jag försökte få veta mer om det. "Varifrån kommer

Han hade två verksamma vulkaner — de var väldigt bekväma att värma frukosten på.

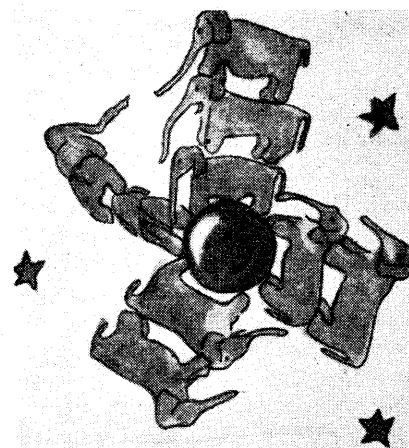
du, lille man? Var är hemma hos mig? Vart tänker du resa med mitt får?" — Han funderade litet innan han svarade: "Det är bra med lådan som du har gett mig för den duger till hus åt fåret på natten" — "Ja visst. Och om du är snäll så ska jag också ge dig ett snöre så att du kan binda fåret på dagen. Och en påle." — Den lilla prinsen föreföll stött över det förslaget. — "Binda det? En sån löjlig idé!" — "Men om du inte binder fåret så går det vart som helst och kommer bort." — Då brast min vän ut i skratt igen: "Vart skulle det gå?" — "Vart som helst. Rakt fram —" Men då förklarade den lille prinsen allvarligt: "Det gör ingenting. Det är så till den grad smått hos mig." Och han tillade kanske litet sorgset: "Rakt fram kan man inte gå något vidare långt —"

På det viset fick jag veta en viktig sak till, nämligen att den planet han kom från inte var större än ett hus!

Det kunde inte förvåna mig så mycket. Jag visste ju att utom de stora planeterna som jorden, Jupiter, Mars, Venus som man gett namn finns det hundratals andra mycket små. När en astronom upptäcker en sådan ger han den bara ett nummer som namn. Till exempel "asteroiden 325". Jag har starka skäl att tro att den lille prinsen kom från asteroiden 612 B. Att jag berättar om asteroidens nummer är bara med tanke på de stora människorna. De älskar siffror. — Om man säger till dem att den lille prinsen fanns i verk-

ligheten eftersom han var söt och skrattade och bad om ett får då rycker de på axlarna och tycker att man är barnslig. Men om man säger "han kom från en planet som var asteroid 612 B" så tror de och lämnar en i fred. De är sådana. Man får förlåta dem det. Barn måste ha mycket tålamod med stora människor.

Men så klart, vi som förstår livet, vi struntar i siffror. Jag skulle ha velat börja den här berättelsen som en saga: "Det var en gång en liten prins som bodde på

"Då fick man lov att ställa elefanterna på varandra..."

en planet inte mycket större än han själv och som behövde en vän". För dem som förstår livet skulle det ha låtit mycket riktigare.

★

Varje dag fick jag veta något om planeten, om avfärden, om resan. Det kom helt stillsamt apropå något han tänkte på. På tredje da-

gen fick jag höra om bekymret med kalebassträden. Också denna gång var det tack vare fåret, för plötsligt frågade den lille prinsen, gripen av oro liksom: "Det är väl sant att får äter små buskar?" — "Ja, det är sant". — "Åh så bra!" Jag förstod inte varför det var så viktigt att får skulle äta buskar. Men den lille prinsen tillade: "Följaktligen äter de också kalebassträd?" Jag påpekade för den lille prinsen att kalebassträd inte

ströelse än de härliga solnedgångarna. Detta upptäckte jag på fjärde dagens morgon när du sa till mig: "Jag tycker mycket om solnedgångar. Vi kan väl gå och se på en solnedgång." — "Men vi måste vänta . . ." — "Vänta på vad?" — "Vänta tills solen går ned." Först såg du mycket förvånad ut men så skrattade du åt dig själv. — "Jag tror alltid att jag är hemma hos mig". Det förhåller sig ju som alla vet så att när det

Simons far . . .

(Forts. från sid. 12).

garna katedralens stora klocka överröstar de andra klockornas tunnare ljud, så behärskade Philippes regelmässiga slag de andras hamrande. Den unge smeden stod vid städet, hans ögon lyste, begeistrat slog han på det heta järnet så att gnistorna sprutade.

★

På himlen glänste stjärnorna när han knackade på Blanchottes dörr. Han hade tagit på sig en ren skjorta och sin söndagsjacka, hans skägg var nyklippt. Den unga kvinnan visade sig på tröskeln och sade, pinsamt berörd: "Det är inte rätt av er, mon-sieur Philippe, att ni kommer till mig så sent på kvällen".

Han ville svara. Förlägen stod han framför henne.

Hon fortsatte: "Ni måste förstå att jag inte vill att folk pratar om mig!"

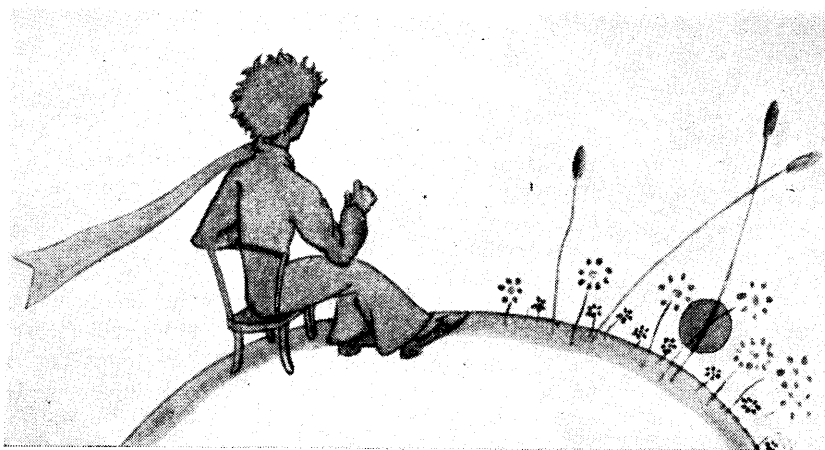
Men då avbröt han henne: "Vad har det att säga — om ni bara ville bli min hustru!"

Han fick inget svar. Men ur rummets mörker tyckte han sig förnimma ljudet av en liten kropp som sjönk tillbaka bland kuddar. Snabbt steg han in, och Simon i sin bädd förnam ljudet av en kyss och några få ord som hans mor sakta viskade. Och sen kände han hur han lyftes av sin väns händer. På starka armar hivade Philippe honom upp mot taket och sa: "Nu kan du säga dina kamrater att din far är Philippe Remy, smeden, och den som gör dig något illa den kommer han att dra öronen av!"

När barnen nästa morgon hade samlats i skolan och undervisningen skulle ta sin början reste sig plötsligt den lille Simon upp. Han var alldeles blek. Hans läppar darrade och med hög röst ropade han: "Min pappa är Philippe Remy, smeden. Han har lovat att han ska dra öronen av den som gör mig något illa".

Då vågade ingen skratta. Smeden Philippe kände man, och det var en far som vem som helst kunde vara stolt över.

medlem och en medlem i socialdemokratiska kvinnoklubben — alldeles på egen hand satte i gång med att få underskrifter på, blev att fartbegränsning nu införts på riksvägen.

På sin lilla planet behövde prinsen bara flytta stolen några steg så kunde han se på solnedgången så ofta han ville.

är buskar utan träd stora som kyrkor och att till och med om han tog hem en hel flock elefanter så skulle de inte kunna göra slut på ett kalebassträd. Tanken på en flock elefanter kom den lille prinsen att skratta: "Då fick man lovt att ställa dem på varandra". Men han anmärkte helt vist: "Innan kalebassträd blir stora är de små?" — Och så förklarade han att marken på hans planet var full av frön till kalebassträd. Och om man ryckte upp plantorna för sent kunde man aldrig bli kvitt dem. Då skulle hela planeten bli genom-borrade av deras rötter. "Det gäller att vara ordentlig", sa den lille prinsen. "När man har gjort sin morgontoalett så måste man noga städa planeten. Man får inte ta miste på kalebassträd och rosenbuskar fast de är ganska lika varandra som små. Det är ett tråkigt men lätt arbete".

★

Ack lille prins, så förstod jag småningom ditt vemodiga liv. Länge hade du ingen annan för-

är mitt på dagen i Amerika så är det solnedgång i Sverige. Man skulle behöva förflytta sig på en minut från Amerika till Sverige för att vara med om solnedgången. Olyckligtvis är det alldeles för långt till Sverige. Men på din lilla planet behövde du bara flytta stolen några steg. Och du kunde se på solnedgången så ofta du ville. — "En dag såg jag solen gå ned fyrtiofyra gånger!" Och litet senare tillade du: "När man är så ledsen, vet du, då tycker man om solnedgångar . . ." — "Den dagen med de fyrtiofyra gångerna var du så ledsen då?" Men den lille prinsen svarade inte.

Fartbegränsning

genom samhället har SKV-kvinnorna i Hällefors ställt krav på med anledning av att två dödsolyckor inträffat på riksvägen. De uppvaktade Trafiksäkerhetskommitténs ordförande och krävde att skyltar om fartbegränsning åter bör uppställas och att belysningen vid olycksplatsen måste förbättras. Resultatet av uppvaktningen och av de petitionslistor som ett par driftiga kvinnor — en SKV-

Vänskap och solidaritet

mellan all världens kvinnor

Då Kvinnornas Demokratiska Världsförbund nu firar sin tioårsdag, vill vi till all världens mödrar och kvinnor rikta ett budskap om vänskap och solidaritet.

Under andra världskriget lärde miljoner kvinnor genom sina bittra lidanden känna fredens oskattbara värde. Efter det att många av dem deltagit i den segerrika kampen mot fascismen, lovade de sig själva att göra allt, som stod i deras makt, för att förhindra, att nya krig skall bryta ut. De förstod, att om de skulle kunna skydda dem de skänker livet, om de skulle kunna bygga ut sina egna rättigheter som mödrar, arbetare och medborgare och trygga barnens framtid, så skulle deras styrka bero av miljoner kvinnors enhet över hela världen. Därför kom KDV till i Paris i december 1945.

I sitt outtröttliga arbete för kvinnornas och barnens intressen har KDV vuxit enormt under de tio år den funnits. När den grundades, samlade den 80 miljoner kvinnor från 40 länder, i dag har den vuxit ut att omfatta över 200 miljoner kvinnor och dess inflytande har spridits till 80 länder. Den förenar kvinnor i väst och öst, kvinnor från koloniala och halv-koloniala länder, industriarbeterskor, bondkvinnor, husmödrar och yrkeskvinnor, kvinnor från alla samhällsskikt.

I och med att KDV förenade alla dessa kvinnor, skapade den en ny kraft, som spelade en viktig roll i den allmänna opinionen och som kan medverka till att få parlament och regeringar att lyssna till och ofta också genomföra folkviljan, som kan medverka till att hålla krigets krafter stången...

De stora kvinnoträffar, som organiserats på KDV:s initiativ, har spelat en betydelsefull roll för att utveckla vänskapen mellan kvinnorna i alla länder och inspirera deras aktioner.

I Budapest 1948 utsände KDV:s kongress ett manifest, som manade kvinnorna att sätta in sin hela kraft i gemensam aktion mot kriget.

I april 1949 var KDV en av initiativtagarna till den kongress, som blev upphovet till världsfreds rörelsen. I december 1949 blev den asiatiska kvinnokonferensen, som hölls i Peking, en milstolpe i kampen för de mest undertryckta kvinnornas frigörelse.

I Wien i april 1952 proklamerade en internationell konferens för barnens försvar, alla barns rätt att leva, deras rätt till hälsa, utbildning och fritid.

Under de tio efterkrigsåren har kvinnorna i flera länder vunnit politiska, ekonomiska och sociala rättigheter. I denna kamp har KDV skrivit ett nytt blad i kvinnorörelsens historia.

I Köpenhamn 1953 samlade Kvinnornas världskongress både KDV-medlemmar och andra kvinnor, vilka utarbetade en deklaration om kvinnornas rättigheter, som nu är en vägledning för miljoner kvinnor, som arbetar och kämpar för sina krav.

Kvinnorna kan med rätta göra anspråk på en stor andel i de segrar, som vunnits, i den världsomfattande kampen för freden: slutet på kriget i Korea och Indokina, den internationella avspänning, som kom till uttryck vid de fyra stormakternas regeringschefer konferens i Genève, då folkets vilja slog igenom starkare än någonsin.

Ändock skulle det vara felaktigt att tro, att freden är vunnen och att det inte längre hotar någon fara för våra familjer. Krigskrafterna arbetar fortfarande. Vi kan aldrig känna oss trygga, så länge världen är uppdelad i två motsatta läger, så länge folkens självbestämmanderätt inte respekteras. Vi kan inte känna oss trygga, innan atom- och vätebombarna förbjudits. Vi kan aldrig vara säkra på att kunna ge våra barn den mat och de kläder, som de behöver, och de bostäder, skolor och sjukhus, som är nödvändiga, så länge de väldiga krigsbudgeterna tynger. För att slå vakt om freden, för att erövra lyckan åt våra barn och försvara kvinnornas rättigheter, måste vi stärka vår enhet och öka våra ansträngningar.

Krig, fattigdom och sociala orättvisor är inte något oundvikligt och varaktigt ont. Vi lever i en tid, då vetenskapen möjliggör ett så rikt liv för hela världen, att alla kan få goda arbetsbetingelser, att varje familj kan vara välnärd och ha en god bostad och att barnen överallt kan bli lyckliga och trygga.

KDV vänder sig till kvinnorna i alla länder och manar dem att förena sig för att vinna ett sådant liv.

Den välkomnar alla kvinnor, som vill ansluta sig till dess arbete, och den samarbetar gärna med alla organisationer, som vill verka tillsammans med den. Låt oss skjuta allt sådant åt sidan, som skiljer oss åt, och stärka vänskapen mellan kvinnorna i hela världen. Låt oss sammansluta oss i våra egna länder för att trygga:

- nedrustning
- förbud mot atomvapnen
- att alla frågor, som hotar freden, löses förhandlingsvägen.

Låt oss ena oss för att trygga våra familjers välgång, våra barns lycka och tillförsäkra oss själva rätten till ett värdigt liv.

(Enhälligt antaget av KDV:s byråmöte, november 1955).

En del av Indien

Den gamla kristna missionen har i våra dagar om icke ersatts så dock kompletterats av en ny missionsverksamhet av saklig och humanitär art. Världshälsoorganisationen (WHO) har t. ex. sina läkareexperter ute i alla världsdelen för att lära s. k. underutvecklade folk hygien och sjukdomsbekämpande metoder. Var förre medicinalchef, Axel Höjer och hans fru, Signe Höjer, ordf. i Fred och Frihet, har nu i två år verkat i Sydindien i landet Travancore. Axel Höjer arbetade som rektor och organisatör av en ny medicinsk högskola och Signe Höjer arbetade i barnavården, särskilt med lekskolor för de små nära huvudstaden Trivandrum. För att få pengar till denna sin verksamhet började hon skriva artiklar hem till Sverige med skildringar från landet och verksamheten. Det kom svar — isynnerhet från Sveriges socialdemokratiska kvinnoförbund, som hela tiden understött rörelsen.

Av dessa artiklar har nu blivit en hel bok — och en alldeles förtjusande spontan, levande och sakkunnig skildring av landet Travancore, "det väl-signade landet". Mycket liknar det övriga Indien, men åtskilligt är också speciellt för detta urgamla land och folk.

Landet ligger vid ekvatorn. "Där lutar sig kokospalmen i monsunvinden och bananträden står bjärt gröna mot den röda jorden, där slingrar pepparns blanka grönska upp för mangoträdens stammar och hibiskusens lyser eldröd mot lergavlarna.

Ormgudar dyrkas i hyddor och tempel, sjakalerna tjuvar om natten ändå in i städerna, vilda elefanter möter i jungeln, sagans fågel blå häckar i strandsnären, där de tre oceanerna mötas.

Här är mödralinjen radande sedan flera tusen år, här vördas stormodern, här dyrkas gudinnor mer än gudar.

Landet är olik alla andra länder i Indien. Det tävlar med Bengalen i fråga om överbefolkning, med Orissa i det stora antalet spetsiska. Om någon fragar var läskunnigheten är störst och var valdeltagandet är livligast, blir svaret Travancore.

Till smittkoppor och kolera och andra tropiska sjukdomar har nu tuberkulosen sällat sig. Här råder fattigdom och arbetslöshet och särskilt barnen är märkta av undernäring. Här är också kommunisterna flera än annorstädes i Indien.

Den nya tiden har kommit till Travancore som en oväntad vind, som

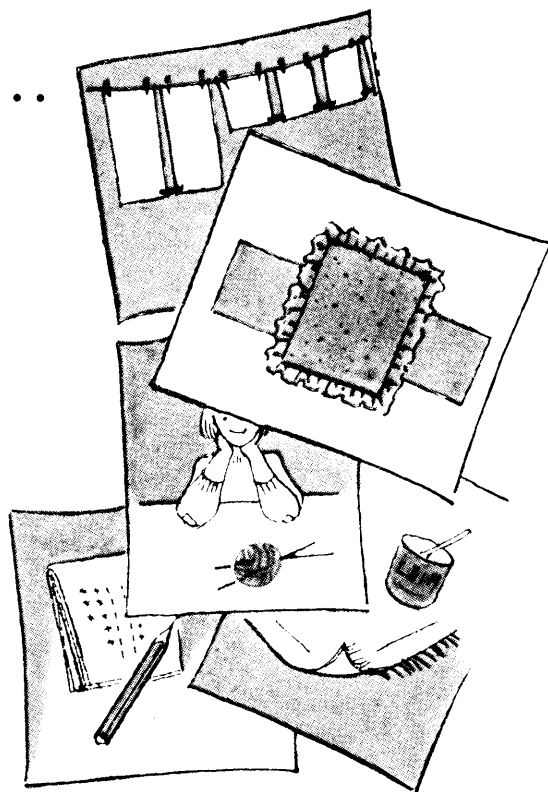
Kanske ett tips...

När man torkar tvätt ute retar man sig ofta över att blåsten kränger den. Dels blir påfrestningen på plaggen stor, dels går torkningen sakta. Försök nästa gång med s. k. patentklämmor av den typ som brukar användas till att hålla bordduken på plats när man sommartid dukar i det fria). Fäst dem i plaggen nederst — två plagg tillsammans, det ger en viss tyngd och stadga.

Blåsten brukar också rumstera i barnvagnen, så mamman har fullt sjä att hålla "skryttäcket" på plats över babyen. Så här har en ung mamma löst problemet: På båda långsidorna har hon under ryschet sytt fast 15 cm breda tygremsor, som stoppas om madrassen och håller täcket kvar på plats både för vindstötar och babyens sparkar.

Att skydda långärmade barnplagg för nötning vid armbågen med hjälp av smidiga tygbitar fastnästade på ärmens insida är en bra idé, men när det gäller handstickade plagg är det allra mest praktiskt att börja sticka ärmerna från axeln i stället för från handleden. Då kan man lätt repa upp det trasiga och sticka i. Det är ju inte bara vid armbågen påfrestningen är stor — hela underärmen och resärkanten vid handleden behöver i regel ganska snart repareras. Dessutom växer ju barn, plagget från i fjol har för korta ärmar och då är det skönt att kunna förlänga dem utan att det behöver "annonseras". Men man måste förstås ha sparat lite garn för ändamålet.

En ivrig stickerska ger oss följande tips: När jag stickar ärmar och framstycken till koftor har jag alltid papper och penna till reds och ritar ett streck för varje dubbelvarv (ett varv fram, ett varv tillbaka). För varje hoptagning gör jag ett kryss (för 1 maska ett kryss, för 3 maskor

tre kryss). När jag så stickar den andra ärmerna eller framstycket stryker jag ett streck för varje dubbelvarv och minskar vid kryssen. För ökning använder jag ett särskilt tecken. På det sättet slipper jag att ideligen prova och mäta arbetet och båda ärmarna eller framstyckena blir absolut lika i storlek och form.

En del mattor av enklare typ har den olägenheten att de gärna viker sig uppåt i hörn och kanter. Att spika fast dem är ingen lycklig lösning för golvet. Gör så här: Värm lite snickarlim, stryk det tunt med pensel på mattans avigsida i kanter och hörn som vill rulla sig, lägg ett papper under och låt det torka. Det gör hörn och kanter styva och mattan ligger på plats.

Så sant...

"Lika möjligheter för män och kvinnor — lika lön inom många arbetsområden återstår ännu att vinna. De som anser kampen i det närmaste slutförd är önsketänkare som söker en förevändning för att dra sig ifrån striden. Framför oss ligger en ny fas av kampen — striden mot gamla psykologiska föreställningar som fortfarande skapar **likgiltighet hos kvinnor och tillfredshet hos män**. Att erövra lika möjligheter är det första skedet i den nya striden".

(Den engelska författarinnan
VERA BRITTAIN)

väcker oro. Det förtrollade landet har väckts till dagens hårda verklighet".

Så låter den lockande inledningen med förf:s egna ord. Lockar det inte till studium? Bokens pris 9:50 i Tidens Bokklubb är så billigt för 224 sidor och många bilder att många bör kunna köpa den och vidga sina kunskaper i det intressantaste sällskap. Kapitel ur boken borde läsas på våra större och mindre möten. Översikterna över Indiens politiska läge och de ledande personligheterna är synnerligen njutbara och upplysande.

En verkligt värdefull bok!

Gunhild Tegen.

SIGNE HÖJER: Travancore — välsignat land. Pris 9:50, Tidens förlag.

SKV:s FÖRBUNDSMÖTE

äger rum i Medborgarhuset i Stockholm den 28—29 januari. Främst på dagordningen står frågan om samhället och barnfamiljerna. Vi hälsar ombud och åhörare hjärtligt välkomna.

Cirkel

Långsamt löses banden.

Stilla vittrar stenen.

Sakta vissnar banden

och den gröna grenen.

Livets konstriket knutna

sammanbyggda celler

lossnar i den brutna

gren som bladen faller.

Tysta tårar droppar

på den gamla kinden

— — —
men den friska vinden

rör vid nya knoppar.

GUNHILD TEGEN.

Jackan här bredvid är handstickad och vi fann den i en fransk tidskrift. Någon svårighet att kopiera mönstret bör den stickvana inte ha. Genom att man använder två garner får plagget den stadga och stil som gör att man kan bära det utombes sommartid till klänning eller blus och kjol.

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

★
Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris per år:
Kr. 4:50

Lösnummer 50 öre (kommissionärer antagas).

★
Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.
Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1956

Att mötas...

(Forts. från sid. 9)

eventuellt finns. Förresten inte bara en och annan isolerad ton som skulle kunna gillas. Är det inte som om hela melodier — nya och okända — började tränga igenom. Ja, om inte de enskilda, folken, raserna, kulturerna får spela sina melodier, hur går det då?

Situationen i dag är förändrad i allt! Kampmedel, metoder och skydd, det räcker inte längre, det passar inte. Det gamla är förgånget. Men hur blir det nya? Vad skall vi möta väldigheterna med? — Ett annat sinne, en ny syn, en ny tro, en ny ömhet, en aktsamhet om liv och vördnad för liv.

Egentligen är det väl inget nytt för någon, män eller kvinnor. Vi har bara inte tillämpat det. Det går så lätt att få Björnsons ord i munnen här i Norge: "Alt som lever er underlagt kjaerlighetens gjenskapermakt, bliver den bare prøvet". Vad vi skall göra och hur vi skall göra det — en och en i sin värld eller flera tillsammans, det kommer att visa sig. Ett är säkert. Alla kan vara med. De "stora" och de "små". Vad som blir stort och vad som blir smått det vet vi inte.

Men att det måste spela på det höga plan — den högsta nivå — där människa möter människa, det kan vi både få börja och sluta med.

